

74
Sak-

връщено вътрешно пръговане¹. Но колкото тая медленност на творческия процесъ у Гете и да е важна за обяснение утalenостта, олимпийското спокойствие на чувствата му, все пакъ то не би било възможно, ако самата му натура не бъде тъй спокойно хармонична. Той е типъ на многостраненъ и завършенъ художнически индивидуалитетъ, който, заедно съ съзнаванието на лицата, съзнава и себе си, че на единението на това съзнание се дължи хармонията въ творенията на неговия духъ, както и чувството на мярка съ което тък съ възсъздавани. Въ последното се откроява най-вече мощта на Гетевия творчески гений. Чувството на мярка, художествениятъ такът, не се учи, не се добива отвънъ; както таланта, то е вродено, то лежи въ натурата на художника. Едно отъ най-основните пръстенства на великия художници, то обаче се среща твърде рядко специално у Гете; дори самъ Хайне, знаменитиятъ отъ знаменитите немски поети, най-често грешки противъ тая художествената норма,—разбира се, когато го сравняваме съ Гете и не се взирате въ особения типъ на неговите песни. Съ чувство на мярка се отличаватъ дори и неговите плянски песни (Trinklieder), въ които самата радостта е тъй мила и грациозна. Както въ живота, тъй и въ поезията си, Гете остава въренъ на себе си виртуозъ. Нищо прикалено, нищо което да ни накара да се отвърнемъ, нищо за което може да му се напекне; чувствата не съ пръдадени въ техния непосредственъ, малъкъ бродежъ, а съ яснота и утalenост и въ форма, каквато може да имъ даде единъ поетъ дълбоко съзнаващъ значението на художествените създания. Тези песни не съ пръдпролитни потоци, бушуващи съ мътните си вълни; тък съ утalenени вече, бистри, и техния равенъ ромонъ шепне за отрадата на слънчевия Май.

Отблъзнатъ характерни особености на Гетевата лирика — да бъде тя въренъ отзивъ на живота, и нейната утalenост — съ култивирани и у него най-вече подъ влияние на народната песен. Още на младини, подъ влияние на Хердера, — който за пръвъ път се е осмѣлилъ да

¹ Briefwechsel zw. Goethe u. Schiller. Ausg. Wollmer, II, 4. — „Die Eindrücke bei mir sehr lange im Stillen wirken müssen, bis sie zum poetischen Gebrauche sich willig finden lassen.“ Също и Goethes Werke, v. 27, p. 352. Ausg. Hempel.

18
24
48
136